

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyed évre . . . . . 1 „

Szerkesztői iroda és kiadói hivatal, —
hová a lap egy szelvény mint anyagi
szert tárgyaló küldendőnek, ny szelvény
a hirdetések s minden feloldalmások
juttatandók.

n.-debreczeni utca 1470. számú
Figezky-féle ház.

Stellen levelek csak ismert kezek-
től fogadtnak el.
Képfotók nem adának vissza.

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes száma ára 10 kr.)

Kiadó-tulajdonos: Répássi István.

Hirdetési díjak:

Minden 4 hasábos post-arr egyvasári
hirdetésnél 5 kr., többszörinél 4 kr.

Terjedelmes hirdetések többszörinél be-
táratás, kevesebb töltetűek alatt esz-
közölhet.

Minden egyes beállítás után kiadásár-
tillék 30 kr.

A nyilatkozás minden négy hasábos
gerendáson díja 30 kr.

Az előfizető, a hirdetések meg-
szabásánál, 20% -nyi kedvezmény-
ben részesülnek.

Előfizetési felhívás!

Nagyérdemű közönség!

A „Szabolcs” 4 évi fenállása tanus-
kodik eddigi irányának helyessége felől.
Nem akarunk nagyhangú ígéretek-
kel lépni a t. olvasó közönség elé, ezen
évi pályafutásunk kezdetén sem. Nem pe-
dig annyival inkább, mivel lapunk szel-
leme és iránya marad jövőre is a régi. —
Ostorai leszünk minden fonákságunk, a
mi a társadalmi téren előfordul, párto-
lunk ellenben minden szépet, jót és
nemest.

Lapunk, mint társadalmi lap, kizár
minden politikát keretéből, de a politika
zűrzavaras légkörén felülemelkedve, tu-
dományos szempontból, tárgyalni fog
minden nevezetesebb országos eseményt.

Ezen kívül különös figyelmet fordít-
unk megynék és városunk speciális ér-
dekeire, mint egyházi, árva, telekönvi,
adó, dohány, rendőri, közigazgatási ügyek
megvitására. Rovatot nyitunk a Nyir-
vizek lecsapolása feletti esz-
meeserének.

Állandó rovatot nyitunk továbbá a
„közönség érdekében” cím
alatt, hol szelvényeket fogjuk mindenki-
nek **jogos és tényekkel igazolt**
panaszait, valamint a közönséget kö-
zelebből érdeklő közügyeket.

Már eddig is széles körben levén el-
terjedve lapunk, hisszük, hogy jövőre
szerencsénk leend azt még szélesebb
körben is terjeszthetni, minlfogva a t.
hirdetett közönség figyelmét is bátrak
vagyunk felhívni, s kijelentjük, hogy a
hirdetések feltűnő jutányosan s a lehető
legszébb csinall fognak közöltetni.

Vége határozott feladatunk, hogy
egy a vidék, mint a fővárosi lapoknál
is napirenden levő személyes civakodá-
sokat a lehető legzűlébb térre szorít-
juk, egy a közönséget, mint lapársain-
kat illetőge.

Lapunk előfizetési ára, — valamint
alakja is, marad a régi:

Egész évre 4 frt.
Fél évre . . . 2 „
Negyed évre 1 „

TÁRCZA.

A besztereci halász.

— Regény. —

Irtá: Angyal Gyula.

(Folytatás.)

Az öreg halász, éveinek daczára is, mint
villám pattant fel helyéből, s ragadta kezébe
a kunyhót tartó ágsóra akasztott rozsdás sze-
les kardját, Orsze asszony pedig öcséger-
nyedve rebegte: „Minden jó lélek dicséretét
az urat!”

A léptek zaja mind jobban hangzott, s
már-már az ajtó előtt volt, a midőn a jöve-
vény, tartva talán a levelet okozta meglepe-
téstől, mit megjelenése által okozhatna, meg-
térését még künn, a kunyhó ajtaja előtt kezdé:
— Jó estét! Békét és egészséget adjon
isten e csendes ház lakóinak!

— Adjon isten! — hangzott erre belől-
ről a válasz, mire az ajtó kitárult, s a lobogó
faláng és avar-világán egy átázott, prémes
vadászöltönyű férfi volt látható.

Az öreg halász még akkor is jobbában
szortotta azt a rozsdás vasat, mintahá most
sem lenne az idegen szándékáról meg-
győződve, s csak akkor igyekezett azt elrejt-
teni, midőn az már a jövény nyílmét sem
kerülte ki.

Szerkesztőségi irodánk és kiadóhi-
vatalunk, n.-debreczeni utca 1470-dik
számú Figezky-féle háznál van. —
Kérjük a t. közönséget: sziveskedjenek
lapunk egy anyagi, mint szellemi olda-
lát illető mindennemű küldeményeiket.
(előfizetéseket, hirdetési díjakat és dolgo-
zatokat) oda címezni.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

ISKOLA ÜGY.

Tekintetes szerkesztőség!

A II. egyetemes tanítógyűlés 50-es bi-
zottsága f. évi május 15—16. napján tartott
gyűlésében elhatározá a Magyarország terüle-
tén létező nép- és polg. iskolai, képezési taní-
tánzettek, kisednevelő-intézetek tanítóit, taná-
ri és nevelői júriárlakából, továbbá kegyes
adományok-, jótékonyozású előadások jöve-
delmei-, végrendeleti hgyományokból B. Eötvös
József emlékére „Eötvös-alap” cím alatt oly
országos pénzalapot létesíteni, melynek fele
öztöndíj-al-pul szolgálna a nevezett kitűnő
tehetségű és szorgalmas s a m. kir. egyete-
men tanuló gyermekei számára; másik fele
pedig felsőbb tanítézeteken tanuló hasonló
minőségű fiúk és nők ösztöndíjára, egy a sze-
gényorsu elagott tanítóknak, ezek özvegyei és
árvái segélyezésére fordítandék.

Ezen czél elérésében a hazai lap-iroda-
lom szives támogatását nem nélkülözhetjük,
mert tudjuk, hogy minden szép és nemes
eszmé terjedése, létesülése ennek segítségével
érhető el.

Teljes tisztelettel kérjük azért, ne vonja
meg erkölcsi támogatását ügyünkől, hanem
kegyeskedjék az „Eötvös-alap” czéltől becses
lapjában ismertetni s oda hatni, hogy az úgy-
nek minél több pártfogót nyerhetneik meg.

Midőn az „Eötvös-alap” szabályzatának
egy példányt tisztelettel mellékelünk, kérjük
egyszermind a netán beérkező adományok-
kat feljegyeztetni s annak idején hozzánk ju-
tatni.

Hazaifni üdvözléttel maradván
Budapestben, 1875. decz. 20-án, Péterffy
Sándor s. k. a központi gyűjtőbizottság elnöke.
Komjáthy György titkár. Orley János s. k.
pénztárnok.

Az „EÖTVÖS-ALAP” szabályzatai.

1. „Magyarország területén létező nép-
iskolai, polgári iskolai, képezési tanítézetek
s kisednevelők tanárai, nevelői s tanítói, va-
lamint tanítónői saját részükéről beítenendő
évi járulékokból, ügypártolók kegyes adomá-

— Jó öreg! — szolt mosolygva, mely
mosoly már magában is a legnagyobb bizalmat
keltette fel, — ugye, te most más vendégre
várakoztál?

— Másra . . . Azaz . . . igen . . . Hát hiába
tudja azt nagyjó uram, hogy az ember ilyen
időben meg ilyen helyen, mindig óvatos szokott
lenni!

— Tudom jó öreg, tudom. No de tölem
mit se félsz, korom, hangom, mindenik küllön-
bőzik a kelmed ördögötől, s épen azért, mert
különbözik, lehetetlen is, hogy azt bennem
felismerje.

— És valóban, a jövényen csakugyan a leg-
nyitább, a legnyájasabb arczok egyikével bírt.
Férfi kora delén lehetett. Sugár természetét, ha-
bár nem is a legkevényebb, de elég jó szá-
básu barna borsos-posztó fedé, keskeny, érte-
kes csattu szíjjal derekához szorítva, melynek
börrekeszeiből nehány finom nyelű vadászkesz-
csí lógott, melyek mindenesetre a módosabb
tulajdonosok egyikét árulták el. Fején hegye-
ses báránnyör süveg nyugodott, hasonló az
erdélyi havasi süveghez, míg vállán egy
hosszu, szintén értekes faragványú fegyver s
kisedt táská függött.

Mint mondók tebat, a jövényen valóban
érdekes alak volt, s habár öltözeteinek köny-
ved és keresettségé is már az előbbelöbbie-
kéből sorolák, vonásai azonban ezt tökéletesen
igazolni látszottak. A barna, gazdag csigákban
lecsúgott hajhullám, mely széles vállain nyu-
godott; a vékony, görögösen hajlott orr, a vil-
logó fekete szem, az állat körül futó sűrű

nyauból jótékonyozású előadások jövedelméből,
végrendeletek s több effélék után befolyó
összegekből egy országos pénzalapot létesí-
tenek.

— Az ezen alapra befolyó pénzösszeg Eötvös-
alap címet viselend, mely évenként két részre
osztatván, az egy-egy évben begyűlt összeg-
nek egyik része évenként tőkésítettik s oly
alapítványok alkotására fordítatik, melyek-
nek kamatai Magyarország területén lévő nép-
iskolák, polgári iskolák és képezési tanítézetek
avagy kisednevelők tanárainak, nevelőin-
knek, tanítóinak vagy tanítónőinek egyetem-
einken tanuló, szorgalmukat és előmenetelüket
igazolni képes, gyermekei között ösztöndíjakat
fognak kiosztalni. — Az Eötvös alapítványok
jótékonynevelői kizártnak azoknak gyermekei,
kik ezen alaphoz nem járulnak évenként ren-
desen.

A két részre osztott alap másik felének
háromegyedrészé pedig évenként részint tu-
dományos és műgyetemeket, részint akadé-
miáinkat, közéletnőnőinkat vagy képezédek
látogató tanulókat közt osztatik ki ösztöndíj-
kul, oly mindkét nemű növendékek segélyezé-
sére, kiknek apjuk, illetőge szüleik a fentebb
elősorolt nevelési, népművelési intézetek taná-
ri, tanítói és nevelői tisztségéhez tartoznak
vagy tartoztak, s kik a jogosultsági minősít-
vényükön kívül kell, hogy az Eötvös-alap já-
rára s gyarapítására szükséges évi járulékok
beízetését maguk részéről is évenként ren-
desen s pontosan teljesítették legyen. Ezen
ösztöndíjak kiosztásánál és az említett kör-
ményen kívül egyedül a vagyoni állapot és
kitűnőség tüzetvén ki irányadó elvül. Mig az
alapra történő évi gyűjtések ugyanezen más-
odik felének egy negyedrésze évenként oly
szegény sorsu illetékes tanárok, tanítók, taní-
tónők vagy kisednevelők, tanítóknak, taná-
rök özvegyei — de leginkább ezeknek ke-
nyérkeresetre képtelen, nyomorék árva gyer-
mekeinek gyarapítására fordítatik, kiket va-
lamely tanegylet segélyre méltóknak tartva
ajánl.

2. §. Ezen Eötvös-alap részesei lehetnek
a Magyarországon levő népiskolák, polgári-
kolák, tanítóképezdek, kisednevelők mindazon
tanárai, tanítói, tanítónői és nevelői, vallás,
felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül,
kik a mondott a ap létesítéséhez, gyarapításá-
hoz évi járulékat fejében, hetenkint 2 krajczár-
ból vagy pedig évenként egyszerre beítenendő
1 forintból álló pénz beízetéssel járulnak, fo-
lülizetéseik s egyes jótékony adakozások az
alap javára közösen-tel fogadtatván.

3. §. Az Eötvös-alap javára a rendes évi
járulékból, jótékony adományokból s bármi
más után befolyó összegeknek beszedésére az
ország különféle vidékein fennálló egyes taní-
tói egyletek saját kebelükben Eötvös-alap
gyűjtőbizottságokat szerveznek, melyek e szab-
lyzatok értelmében működnek. Az ekkép meg-
alakult vidéki gyűjtő-bizottságok gyűjtéséik
eredményét felévi, negyedévi vagy havi időköz-

szakáll, a gondosan ápolat bajusz, a duzzadt
erekkel átszőtt, de eléggé finom kezek a tartás,
a léteés, a hatalmas de szelid hanghordozás,
mind mind azt mutatták, hogy az idegen
vendég az előbbelöbbie nemes urak egyike.

Ekkor már Orsze anyó is előt bújta ama
szőgletből, hová felelme kergette volt, s nyá-
jan üdvözölé az idegent.

— Igen, igen, — mondá: — szálljon meg
kegyelmed. Szerény kunyhónk ha egyebet nem,
legalább menhelyet nyújt a zivatar ellen, s
átázott ruháit kegyelmednek, kiszáraztatja!

Az idegen csak ekkor vette észre, hogy a
kunyhónak az öreg halászon kívül még más
lakója is van.

— Ah öregem! — kiálta fel, — hiszen
ti ketten vagytok! Lám, lám, mégis mily fel-
fegyverkezve várjátok a vendéget.

Az öreg halász ez utóbbi szavakra el-
komorult.

— Mást hittünk mi, nagyjó uram, — szolt
alig hallhatóan.

— Igen bizony, higgye kegyelmed, hogy mi
egészen más vártunk, mert hej! . . . No, de
csak nem szólok . . . De mondja csak kegyel-
med, . . . honnan jön ebbe a csunya
időben? . . . No, de nem is kérdem. Hát bi-
zony jobb ellátása lenne kegyelmednek most
otthon, azt tudom; no de azért, a mi kitelik,
szivesen szolgálnok kegyelmednek . . . No csak
apjuk, kiadók csak meg ö kegyelmed! . . .

zökben egy Budapesten vagy esetlőge bár-
mely más nagyobb hazai városban székelő s
lehetőleg együtt működhető tárgyból alakított
központi bizottsághoz fognák bekielíteni, mely
központi bizottság „Eötvös-alap-gyűjtő köz-
ponti bizottság” címet viselend s tajnai idő-
ről-időre mindenkör az egyetemes tanítói gyű-
lés által ennek kebeléből lesznek megválasz-
tandók és kiküldendők.

4. §. Mig az egyetemes tanítói gyűlés ezen
czélra külön bizottságot küldhetne ki, nehogy
az üdös intézmény eltebe léptetésre késleltet-
sék, a II-ik egyetemes tanítói gyűlésnek 50-es
bizottsága határozatlag ideiglenesen megállapít-
ván az Eötvös-alap gyűjtésre vonatkozó szabá-
lyzatok, kiküldé saját kebeléből az egyelőre
Budapestben székelő „Eötvös alapgyűjtő köz-
ponti bizottság” oly utasítással, hogy a szabá-
lyzatoknak felsőbb helyen való jóváhagyása
után kezdje meg erélyes működését.

5. §. A kiküldött „Eötvös-alap-gyűjtő köz-
ponti bizottság,” mely legalább 15 tagból áll,
magát szervezi, elnököt, alelnököt, pénztárno-
kot és titkár választ; megalakulásáról a köz-
oktatásügyi minisztériumnak jelentést tesz,
valamint a belügyminisztériumnál is a központi
bizottság székhelyének hatóságát utján.

6. §. Az elnök, kit az alelnök helyettesít-
het, képviseli a bizottságot — havonként egy-
szer bizottság-gyűlést tart, melynek határozá-
tát kimondja, jegyzőkönyvet, melyek a legel-
terjedtebb szaklapokban közzé teendők, meg-
erősíti, s az egyes tanítógyuleteket az úgy tá-
mogatására időnkint felkéri.

Ervényes határozat hozásához a tisztvisel-
őkön kívül a bizottság 3 tagjának jelenléte
szükséges.

7. §. A pénztárnok pontosan bevezeti az
évi járulékok fizetőinek neveit, lakhelyét s a
beküldött járulékok összegét. Az adományokról s
más utakon befolyó jövedelemlről is hasonlólag,
— de külön könyvben, pontos jegyzéket vezet.
A begyűlt összegéről a közp. biz. havi üléseiben
részletes jelentést tesz, s azok nyilvános nyu-
gztázását — valamely elterjedtebb lapban vagy
hivatalos közlönyben az elnök és titkár ellen-
őrsége mellett és segélyezésével eszközözi. Az egy
hónaponként begyűlt összeget a bizottság határo-
zása szerint takarékpénztárba elhelyezi s a
takarékpénztári könyvecskét az okmányok-
kal együtt felelősséget terbe által őrzí. — Az „Eötvös
alap vagyona” mig a központi bizottság kezeli,
egy szekrényben őrzendő, melynek egyik kulcsa
a pénztárnoknál, másik a titkárnál áll.

8. §. A titkár vezeti a bizottsági gyűlések
jegyzőkönyveit, azokat az elnök, pénztárnok, és
a jelenlevő bizottsági tagok közül kettővel
alakíratván — közzé teszi: az egyes t. egyle-
teken működő bizottságok által beküldött
gyűjtések jegyzékét megörzsi, s a bizottság
meghagyása szerint azokkal levelez.

Az évi kimutatást elkészíti, azt a bizottság
helyben hagyása után nyilvánosságra bo-
csátja. Jegyzéket vezet arról, hogy a tanítók

— Hát honnan is jó kegyelmed, ha szabad
igy szólanom, — faggatódozt tovább is Orsze
néni, kinek az öreg halász hiában itegezett,
hogy kiváncsiságát eg egyszer szerényebb esz-
közökkel elégítse ki, de ez mind hasztalan
volt; Orsze asszony egészen neki bátorodott.
Kiváncsiságának azonban az idegen felele-
telet véget vetett.

— En bizony megvallom, hogy ide jöve-
telem magam sem tudom; sőt azt sem tudom
anyóknám, hogy hol vagytok.

— Hol-e? hát a besztereci halász kuny-
hóban.

Hollétének tudata az idegent villámse-
rűleg futotta át, s rögtön felismerte azon
„m a s t.” kit az öreg halász felelelmet karral
késztelt fogadni.

— Átkozott van bűnös! — gondola meg-
gában, — miként szándúhálttal meg?! . . .

Hogy kit értett idegentek e „vén bű-
nös” alatt, mindjárt megtudandjuk.

— Tehát én a besztereci halászkunyhó-
hóban vagyok, ugy-e? Nos öregem, hát hogy
folynak a napok . . . Persze, tudom hogy jól.
Nem is háborgat itt senki . . . No de ugy is
kell . . . Hanem igaz, te öreg anyó azt kérdéd
az imént, hogy ki vagytok, honnan jövök . . .
Hát lám, engem György nemesnek hívnak, s
fővadásza vagyok ö nagyságának Ecseden.

E bemutatásra a két öreg tiszteletteljes
fejhajtással nyilvánította a szerencsét, mely a
szegény halászkunyhót érte.

— A mi ide jöveletem illeti, — folytató
György nemes, — ez már sokkal inkább fur-

Által létrehozott Eötvös alap jótéteményeiben kik és mily mértékbe részeselek.

9. §. A magyarországi tanitók Eötvös-alapjának bizottsága havonként gyűléseken megvizsgálja a gyűjtés eredményét, megvizsgálja a pénztár állapotát; intézkedik arról, hogy a gyűjtések a legbiztosabb takarékpénztárakban helyeztessenek el. Felhívásokat intéz az egyes tan-egyletekhez, hogy kebelökben az alapítványgyűjtő bizottság megalakítását. Tudomásul veszi a gyűjtéseket s a nyilvános nyugtázást ellenőrzi.

10. §. Az alapítványgyűjtő központi bizottság évenként az esztendő első hónapjában tartja meg zárszámadását, mely alkalommal a begyűlt összegekről a következő módon intézkedik:

A begyűlt összeget két egyenlő részre osztván, a gyűjtés felét oly 5-6 ezer forintos alapítványi alkotáásra fordítja, melyek kamatai magyarországi néptanítók, kisdnevelők, polgáriskolai és képezői tanárok szegény sorsu szolgálat, egyetemeken látogató gyermekek számára szolgálnak ösztöndíjakul; egy egy alapítványi kamata csak egy egyének adatik.

11. §. Az összes gyűjtés másik felét a központi bizottság 4 részre osztja s az első negyedből két-kétszáz forintos ösztöndíjakat alkot, melyek szintén egyetemeken tanuló jogosultak között osztandók ki. (Ezen 200 forintos ösztöndíjak egy egy mindig a Duna-fejedelemségi vagy bukovinai magyar községekben működő magyar ajkú tanító gyermekét illeti, ha egyetemeken tanult.)

Az összes gyűjtés másik felének 1/4 részéből a központi bizottság 100-100 forintos ösztöndíjakat alkot, melyek magyarországi felsőbb tanintézetekben főiskolaiak, főgymnasiumok, akadémiák, felső gazdasági intézetek és tan. képezdekekben tanuló ezen ösztöndíjra jogosult egyének között osztandók ki. (Ezen ösztöndíjak egyike szintén a Dunafejedelemségi vagy bukovinai magyar iskolában működő magyarajkú néptanító gyermekét illeti, ha házában tanult.)

A gyűjtés második felének 1/4 részéből a bizottság 100-100 forintos segélyösszegeket alkot, melyek évenként az egyes tanegyletek útján segélyért folyamodó s az illető egyet al tal erre méltónak ítélt, mások segédelmére utalt tanitók, illetőleg tanítónők, főleg pedig tanitók kenyérkeresetre képtelen nyomorék gyermekeinek gyámoltására fordítandók.

12. §. Az egyes alapítványok ezen szabályok értelmében „Eötvös-alap” cím alatt a magyar földhitel-intézetnél elrendeztetik el; egy kamataik pedig a titkárral egyetendő alapítványi oklevelek értelmében évenként kiosztandók.

Ha az egy évi gyűjtés fele a teljes alapítványi összeghez nem éri el, ugy ezen összeg a legközelebbi év végeig kamatozás végett az első hazai takarékpénztárnál helyeztetik el és csak a kiegészítés után tétetik be a magyar földhitel-intézetnél.

13. §. Az egy éven összegyűlt ösztöndíjakat és segélyösszegeket a központi gyűjtőbizottság őrzi; a folyamódások tárgyalásának s az összegek odaítélésének jogát mindenkor az egyetemes tanító-gyűlés 50-es bizottsága gyakorolja s ennek ítélete s utatása értelmében a központi gyűjtőbizottság osztja ki, s ugy az ösztöndíjak és segélyek kiosztásáról, valamint a begyűlt pénzkészről szóló kimutatást évenként a n.-méltóságú közköztartási miniszteriumnak terjeszti fel.

A folyamódványok elintézését végző 50-es bizottság évenként a pinkósdi ünnepek alkalomával tart gyűlést az ösztöndíjak és segélyek kiosztása érdekében.

14. §. Magyarországi tanitók által gyűjtött ösztöndíjakért csak is ezen szabályok által feljogosított folyamódhatnak az illető tanintézet tanári testületének véleményes javaslatával az illető tanbátóság útján.

A folyamódvány felszereléséhez azon ta-

nító-egylet ajánlása is szükséges, melynek gyűjtőbizottsága az illető szülője évi járulékat bevételeket. Illetők egyenesen a központi bizottságtól is kivehetik az annak igazolására szóló bizonyítványt, hogy szüloik az alaphoz évenként hozzájárult.

A segélyért is csak olyan tanitók, tanítónők, nevelők, tanítónők, vagy ezeknek nyomorék és kenyérkeresetre képtelen gyermekei folyamódhatnak, kik vagy maguk vagy szüloik rendszeren járultak évenként az alaphoz s az egyletek egyike vagy másika által gyámoltására ajánlatnak, ugyanazért ezeknek folyamódványára az illető egyletek elnöksége útján terjesztendő be az „Eötvös-alap” gyűjtő központi bizottság elnökehez.

Az ösztöndíjakért és segélyekért évenként újból kell folyamódni.

A segélyben csak oly jogosultak részesülhetnek kiket az egyletek kellő indokollással ajánlanak.

A folyamódványok február havában nyújtandók be az Eötvös alap központi gyűjtőbizottság elnökehez, ki is a folyamódványokat az 50-es bizottságnak adja át, a további intézkedés megtétele végett.

15. §. Azon magyarországi tan. egyletek, melyek ezen intézményt helyeslik, saját kebelökben alapítvány-gyűjtő bizottságot alakítanak, miről a központi bizottságtól értesítik. Az egyes egyletekben működő új bizottság pontosan vezeti külön a járulékokról, külön a kegyes adományokról szóló jegyzeteket külön-külön könyvben, melyek gondosan őrizendők; ezen jegyzékek felvevője az adakozók neve, lakhelye, állása.

Ezen könyv lapjainak hű másolatai az illető egyleti elnök aláírásával s az egyleti pecséttel megerősítve küldendők be a központi bizottság elnökehez, vagy félvévenként vagy negyedévenként, vagy havonkénti időközben, míg a begyűjtött pénz ugyanazon időben a központi pénztárnokhoz küldendő, a meennyire lehetséges, postautalvánnyal.

Az évi gyűjtések eredményét az egyes tanegyletek Eötvös-alap gyűjtő bizottsága dec. h. közepén zárják be, midőn a gyűjtés eredményének évi utolsó részletét beküldik a központi bizottsághoz. Az egyleti gyűjtőbizottságok működéséről csak is az illető egyletnek számulnak be.

16. §. A központi gyűjtőbizottság az egyetemes tan. gyűléseknek részletes kimutatásban számol be az egyes évi gyűjtésekről, melyeket az megvizsgáltatván, ha azokat rendben találja, a gyűjtőbizottságnak a felmentést kiszolgáltatja.

17. §. A II. egyetemes tanító gyűlés 50-es bizottsága által megállapított szabályokon csak az egyetemes tanitógyűlés változtatást és pedig csak két harmadrésznél szótöltséggel; mely változtatások azonban csak akkor emelkednek érvényre, ha a felsőbb helyen jóváhagyatnak.

18. §. Az esetben, ha a magyarországi tanitók egyetemes gyűléseit beszűntetnék az Eötvös alapból létrehozott alapítványok kamatai felett az alapító oklevelek értelmében mindenkor a magy. kir. közköztartási miniszterium intézkedik. — hacsak valamely az egyetemes tanitói gyűlésnek megfelelő országos tanegylet az Eötvös-alap ügyének vezetését a közköztartási miniszterium engedelmével, vagy az utolsó egyetemes tanitói gyűlés beelevezésével át nem veszi, mely esetben ezt illeti meg az Eötvös alap ösztöndíjait fölött való rendelkezés ezen alapszabályok szellemének értelmében.

19. §. Az „Eötvös-alap” gyűjtése intézményének megszűntetése esetében, ugy az a felletti további intézkedésre nézve az egyetemes tanító gyűlés rendes szavazatképes tagjainak kétharmada által hozandó határozat fogságnat előtt a n.-méltóságú belügyminiszter urhoz terjesztendő fel.

20. §. Azon esetben, ha az egylet az alapszabályban meghatározott czélt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány

által a nyílvános további működésének folytatása által az állam vagy a tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék haladéktalanul felüggeztetik s a felüggeztés után elrendelőző szabályos vizsgálát eredményéhez képest fozszlatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására különben fozszlatás terhe alatt köteleztetik.

Budapestben, 1875. oct. 25-én. Péterffy János s. k. az „Eötvös-alap gyűjtőbizottság” elnöke. Komáthy György s. k. titkárr. Örley János s. k. biz. tag.

A n. é. közönség kegyes adakozásait lapunk szerkesztője szíves készséggel elfogadja, nyilvánosan nyugtázás és az „Eötvös-alap” központi gyűjtő bizottsághoz szolgáltatja.

Vidék.

Ny.-Bátor, jan. h.

(Br. E.) Az elrult évek káros utóhatása, a roppant adó, s az általános pénzühiány, mindannyi tényező, melyek a már is számtalan elemi csapásoktól károsított népünk anyagi viszonyait nyújtja. — És ha tekintetbe vesszük azon körülményeket, melyek eösegítik népünk anyagi romlását, első sorban találjuk a roppant adót, mely Demokles kardjaként függ fölöttünk.

A nép, ki egész nyáron át véros verítékekkel szerzette és takarította meg csekély garasait, kénytelen azt a megjelenő adóvégre-hajtó tölthetetlen tárczája vándorolttatni. — Az adóvégrehajtással körölvire járó Dracoi szigort, a mit a fizetésképtelen népen oly annyira igénybe vesznek, fölösleges emuitemen, mert azt, fájdalom! mindnyájan ösmerjük.

A második ok, mely oly zsihasztólóg hat reánk, az általános pénzühiány, mely mindenre, de legérzékenyebben hat a kereskedelemre, mely ezért világszerte pang, kivéve az egy Franciaországot.

Szomorú látványt nyújt biz ez mindenestre, s szomorú elmentést látjuk benne a multnak, mely hogy valóban megdöbönt, teljes bizonyítékokat nyújt a napi rendszer levő ázlet bukás, a néptelen heti és országos vásár.

És ezen általános pénzühiány kihat a nép minden egyes rétegére, a gnyűhőtől kezdve, a palotákig, de mégis legkárosabb befolyással van azon osztályra, mely a néptől el; többek közz az orvosokra és gyógyszerészekre is, a mi pedig eléggé fájdalmas — nem annyira e két névezetűre, mint a szegény köznépre: ki kénytelen tetlenül nézni, mint lesz családjának valamelyik tagja, a meg orvosoltatott betegség marttyrájává, miután az orvos tudományosságát vagy fáradságát egyáltalán igénybe nem veheti.

Igaz, hogy a szegényeknek nyújt a megye némi jótéteményt; miszerint azok betegségekben ingen gyógykezeltetnek; ámde ma már ez is roppant korlátok közé van szorítva a belügyminiszter ur egy már régebbi körrendelete által, melyszerint a községi előjárás többé semminemű „szegénységi bizonylat”-ot ki nem adhat, kivéve, ha az illetőnek a nap alatt épen semmi ingósága nincs!

De hát mit tegeyen most ama szegény ember, a ki mégis rendelkezik egy rozszant viskó vagy annak egy avar helye fölött?!

A fent jelzettekben kívül még számos okok vannak, melyek még inkább meggyöződöttnek városunk és vidék lakosainak általános szegénységéről.

Mit ér, ha ez év termékenysége egy kissé kedvező volt, ha terményeinket a jelenlegi pénzühiány következtében nem értékesíthetjük.

Ily körülmények közt csupán ez új évbe helyezünk minden bizalmunkat, melyben talán anyagi javulásunk is létre jö.

*) Az haljon meg! Szerk.

E rejtélyes, e v é n ö r d ö g - k it az öreg Halászpár már nehányszor így emlegetett, Z ó l y o m i D á v i d o t.

Miért, talán megtudjuk. György nemes azonban ezt már sejtette. Kire is gondolt volna másra a besztercei lápok közt, mint ama rejtélyes, ama kalandos kényúrta, a faköpenyeges Zólyomira.

— Boszud tehát kéréhelten Zólyom iránt? — kérde aztán.

— Igen uram, és az marad örökre. — S mióta lakod e kunyhót? — Mintegy 30 esztendőre. — S láttad-e valaha elmelegedet? — Egyszer, mit nem feledek soha! Harmincegy évvel ezélett.

— S hogy nézett ki akkor? — Eppen mint ma. Meggőnyödt ösz alak volt, csupán szeméi villogtak, mint az újú.

— Epen mint ma — mormogta az idegen. — De mond csak: harmincz éve lakod e kunyhót, s Zólyomti 31 évvel láttad ezélett, ugy hol láttad Zólyomit?

— Hej nagy jó uram!... sok volna azt elbeszélni. Elég az, hogy láttam, s hogy még egyszer megláthassam, harmincz esztendőre várom már a pillanatot... De hagyjuk nagy jó uram, az idő már ugy is mélyen haladt, nyugodjunk egy kissé.

Néhány pillanat múlva az utolsó csomó avar hamvadott el a tűzön, s a halászkunyhó néma lón.

Családunk egy negy, nem azt a következő fogja megmutatni.

CSARNOK.

A t. olvasó közönséggel egy 1804-ben kelt levelet van szerencsén ismerteti, mely egyik derék munkatársunk szíveskedéssel bírunk. A csalí Lilla szerelmének — Csokornak a levele — mint aól láni fogjuk — 1804. jan. 3-án kelt, tehát épen 71 esztendővel ezélett. Közöljük, a mint következik.

I.

Külv: „Az úrnak Dr. Sándorffy József Úrnak n. Bihar Vármegye Ora Physicusának, egész tisztelettel. — Váradon.”

Tisztelt Barátom!

Én most nem mehetek Váradra; de talán nem is megyek soha; nem annyira azért hogy nem émlentem recollit, qui lesit, locum hanem csak, hogy életemben sehol sem találtam kevesebb gyönyörűséget mint ott. Esmeri az ur Rousseau t íteljen utána engemet. Ott a szívnék Nincs Rubrikája, a Bakatellának pedig ezer van. Mihelyt az Isten az én születésem a maga ö tetszésével valóságossá tette: mindjárt szívelem nyomta azt a Siempelt, melyhez csak Seculumként szokott nyúlni, s ezt a karakterizáló mondatát ejtette rá: Te szabad légy! Nem kell nekem a politia szabadság, nincs is szükségem rá; én egy Perzsiái Söphi, egy Indostáni Nabob, egy Europai Róphika, vagy akarmi ország és Fejedelmé igazgatása alatt is, tudn k szabad lenni. Nem kívánok egyebet, hanem hogy testemet ne bántsak, ne akadályoztassanak annak szükséginek megelégtetésébe. Leikem, felül és külv van az ö Sférajónak, az egyedül az enyim. Szükségem anyni van, a mennyit bétölthetek; ha telik szaporítom; ha nincs módom benne, kevesitem — 's — e h b i e n ! Ha szeretnek ha becsülnék ha tisztelnek; meg nem vetem, 's Cynikusként nem vagyok rá ügyetlen; ha másképen nem csinálnak velem, kívát a plebecula (már az akár aranyos, akár szürös) akár Horatiusiul Mea virtus e me involvo, et beatum pauperiem sine dote quaero.

Ilyen érzésekkel tudok én Barátom a kietlen Debreczenben iszolva élni, s a ti gögös Váradotokra nem vágyokozni!!

A Francia tüz az Anglus hideg vérell, bennem össze elegyedett; az Ur Doctor és Physicus, mondja meg tehetek-e róla?

Most egyebetek nem irhatom az úrnak, közélről kapám ezeket az érzésimet, s nagy szerencsémek tartom, hogy Váradon is van egy oly nemes Barátom, a kinek kebelébe az effeleket kiöthetem. — Eljen az Ur boldogul; s ne utáija meg, készakarva-szegény, de magának gazdag barátját Csokornait mk. — Jövő héten 4 rendbeli munkámmal lesz módom és szerencsém az Úrnak kedveskedni. — Debreczen, 3 jan. 1804.”

Közi: x. x.

Nyírfalombok.

II.

(Az ember — ember. Azaz hogy székakas. Magunk is. Miért? Előre a mértendrésben! Az iószámlálás új alakzata. Másik indítvány. Kinek tetszik, kinek nem? A mi mindegyikre tetszik.)

Az ember, — e sajtóságos csodabogara a természetnek — a mily élelástát és szigort tanult mások mebiralásában, épen oly vak és irósvaj szívű saját hibáival és tévedéseivel szemben. Megroja keményen példálú Április és Október urfiakat, mint ingatag és szeszélyes dandykat, és nem veszi észre, hogy ő maga ezerszer ingatagabb és szeszélyesebb azoknál, nézetében, észjárásában, s gyakran

Máspan reggel, alig hogy a hajnal keresztül hasítá az eget, György vitéz, fegyverrel vállán, uton taáljuk

Léptei, mintha mély gondok vezérelnék, a leghatarozatlanabbul intézi. Megáll, körül tekint, s szeméi majd az elchagott halászkunyhó, majd az éjőtte elterülő pusztaságot kémlelik.

Nem sokára a reggeli ködöl egy kised csapat bontakozott ki szil-j, torzképz vezetővel élükön, maglen hátú a csalások egyike egy holléfkete ment tartott vezétekén.

A kised csapat György nemes meglátva, diadalszerű kiörést hallatott.

— Semmi, semmi, — kiált fel György vitéz, a torz képz csapatvezetőhöz, kik beszédeben igyekeztek megelőzni. — Semmi, monda. Eltévedtem, s ez az egész. Ott hiltam a besztercei halásznál, hová egy uszó láb vitt.

Eközben felpattant arra a holléfkete mc ré, s szóltalanul vágatott Ecsed felé.

György nemes a holléfkete ménen ilve egészen megváltozott. Férfias, erőteljes vonásai megmaradtak ugyan, de ama szélsőség, mely arkat a halászkunyhóban oly igen keresztül sugárta, mintegy várszögintésre tűnt el, s lattani engedé Erdélyország egyik legdnyfőbb, legnagyobbavagyóbb fejedelmét: II. Rákóczi Györgyöt.

(Folyt. köv.)

csábnak tündel fel előttek, mint kilétem. Vadászni indultunk ki a fejedelemmel. A fejedelm és kísérte tölem messze elmaradva, egyedül rohantam egy fölvert vad után, és pedig oly hosszan, és oly nehézséggel, hogy lovam tökéletesen kiállott, s így a szegény állatot ott hagyva, gyalog üztem a vadat. Mind hasztalan. A vad eltűnt szemem elől. Ekkor vettem csak észre, mily roppant tova vagyok már a tanyától, s miután az ég is borulni, s a zápor is hullani kezdett, egy bizonyos helyen álló boglya tövébe húzódtam, hol aztán szépen el is aludtam. A szél fújt, a zápor hullott, én azonban mindig csak aludtam. Most, a mint látjátok, itt vagyok.

— Hát a boglya? — kérdi hirtelen Örsze anyó, kit György mesternek e kalandja roppantul meglepett.

— Annak is itt kell lenni a ház előtt. Merth hiszen átazottan az alól keltem fel, a midőn hozzátok beléptem. De hisz különbben azt csak magatok is tudjátok, hogy bogjátok a ház előtt állának?

— Nem a miénk az uram. Ki tudja honnan vándoroltak ide, ha ugyan itt vannak. Sokszor megtörtént az ezen a vidéken!

Es valóban ugy volt. A kunyhó eleje, mely az előtt sik vizre szolgált, s hová már a szél az öreg halász megerékete előtt is egy darab lópat hozott, egy szép zöldelő rétet tüntetett elő, nehány, magasra felrakott sugár boglyával.

— No öregem, — kiált fel György ne-

mes, meglepetve sajtászteru utasától, — van szénád elég, csak legyen a ki megegye!

— Hm, nem lesz már az itt holnap! Ott lesz már az a f a k ö p e n y e g b e.

— Hát lakik most ott valaki? — kérdi feszülten György nemes.

— Ha lakik-e!... lakik bizony, sőt ugy tudom, hogy nagyon is sokan laknak. Azt mondják, hogy Itália tartományából is van itt valaki.

György nemes arca egészen elkomorult. — S te azoknak ellensége vagy, nemde? — Nem én, nagy jó uram!... En mindenkint tisztelni és szeretni tanultam. En mindenkit jó szível látok, csupán egy embert nem, egy vén ördögöt, kit ott verjen meg az ég, a hol legelőbb találja!

— Ej, ej, jó öreg; hát e tisztos ösz foben oly szomorú gondolatok is tanyáznak?... No de, ha ellenséged, mint állítad, egy vén ördög, ugy az ég haragjától mentve van.

— De nincs az enyémtől nagy uram! — kiált fel a halász, s mintha már látna, mintha már előtte állana ama kéréhelten elien, vilámsébséggel ragadta fel azt a rozsdás szék, s miként egy ifjúkor hős, forgatta meg feje fölött. — Igen, nagyjó uram, kiáltá dühösen, — a ki üdömet, egyetlen leányomat ragaita el, a ki megtörte, megölte ez ösz szívet, annak én is keresztül ütöm bános szívet, és ha mindjárt ez ősz főbe kerülendé is!

Nemde nvájás olvási, e hosszadmas rejtélyesség türelmedet tiri meg? Nyugodjatok, mindjárt megmondom.

egy főri mosoly, degez tárcza, vagy egy szem-pár, gazdag lakoma, néhány üveg aszu bor, sőt csak egy ügyes bók is annyira kihőkölhet sodróbb, hogy a vadalmát is anaasztának látja, kész re-b megcsúszni, hogy a sovány malgóróe izletreséb a finom aranygaluskánál, hogy az, kit tegnap még honatúlóknak kiadott, ma egy-díli megemtoje a hazának. — Mi tures ta-gadás! saját magunkon is ilyenmi történt e napokban. Mint zugalódtunk ma egy hete a méterrendszer ellen, mint valami obscuro táblabőr, ki mit sem akar hallani a haladás-ról, reformokról, magasabb lendületről! és ime most nem csak elismerjük az új rendszer csel-szerűségét és közhazugságát, hanem annak még tovább fejlesztését is szükségesnek, kívá-natosnak állítjuk. Hogy aztán mi idézte elő a „jobbra át” kanyarodást meggyőződésünkben? A bor ne legyen gondja senkinek, — de ha va-laki mégis nagyon kíváncsi volna e részben reméljük, nem sokára megtudhatja a valódi tényállást a hivatalos lapból, — természetesen a kinevezések rovatában.

Tehát fejlesztjük a méterrendszert!
De miként?
No bizony! csak úgy, hogy a tizedrend-szett általában és szigorú alkalmazzuk mind-azon tárgyakra, melyek még mindig más fajta számítás, vagyis rendetlen rendszer köpenye alatt kútnagok, például az évre, hónapra, hétre, napra, órára, első és másod perckre, valami egyébekre is, a mint jól átgondolt indít-ványainknak következik.

Indítványozzuk azért, hogy ezentúl egy évben legyen 30 nap, vagyis 10 hó, (a nyuzó hónapokat Apriltól és Októberről végelesen számolván), egy hóban 30 nap, egy héten 10 nap, egy napban 10 óra, egy órában 100 első perc, s egy első perczen szinte 100 másod-perc, — a négy évrészt feleljük tízre, a négy kántörbőjt ugyan annyira (a szegény kántöröké, kik egész éven át bójtölnek, s ta-lán meg is halának, ha az a kis „medü” nem táplálná őket, az eddigi állapotban meghagya-tván), az eddigi 40 napos bójt 10 napossá kárítjuk, a geográfai szélességet 100 s a hosszúságot szinte 100—100 fokban állapítjuk meg. — Hogyan? még azt mondja én domine Makkász, hogy mindez kivételhen, sőt a nap és holdforgási viszonyok miatt merő képtelen-ség? Hígyje el, hogy nincs szerencse igazat mondani! Különben lehet, hogy sokan pártol-ják az ön véleményét, de hát ez mit sem nyom a habban, bizonyos lévén, hogy minden, még a legudvösebb újítás is hasonló megtámadásoknak volt kitéve... ime Foultonra a párisi akade-mia kimondta, hogy bolond, Stephenson a gőz-gépek őregapját az angol parlament előleki tagjai az örültek házába akarták csuktatni, s utóbbira még is Foultonnak és Stephensonnak lón igazuk, nem pedig a nagyképi, pápásze-mes és mások ásavói uraknak. — Itt is így fog az lenni, csak jól reá kell használni arra a temérdek miniszteri t. kárta, fogalmazóra, írónakra és kuktára, hogy indítványunk szer-int idomsák az az idoszámlást (egy sínes nagyvezérszék) egyéb dolgok, mint a gázi felvétele, szivarpusztítás, arszánkórmók képe-zése és tisztelő beszédek tartása a kimult és megszületett minisztereknél), — ellenkez-e esetben szelnek bocsátatván, miként az un-gvári stb. törvényszékek és hómi szegény ör-dögök, kik főnökeik szarvashibái miatt áldoz-tatnak fel s dobhatók oda a felzúduló közvé-lényen rengetek étványának. — Egyébiránt ha ezen a tákátkás zso fáto nem sikerülne is, — hány meg hány reform és deforom nem sike-rült már nálunk két három évtized óta s még sem haltunk bele, — álló azért és méltóvagy ezen legujabb kísérletet is megteennünk a mé-terrendszer nagyobb dicsőségére. Ha pedig csakugyan sikerül, hogy lefözzük az által a kulturnemzeteket, melyek most csak úgy fity-málva emlekeznek rólunk, mint a szabócsi ember a beregi „makakókrol”.

Indítványozzuk tovább, hogy az ugyne-vezett tucetzétszám szinte tizen határozzá-sassék, megengedtetvén azonban kereskedők-nek, kofákknak s általában minden árusoknak, hogy a kívánt árucikk tucetzétj kétötvölén in-g y e n földjék meg... hogy a magyar kártya (a többivel nem rendel-ezhetünk, mert még „casus belli” lehetne belőle) eddigi 32 levele helyett csak 30-ból álljon, számítvén belőle a veres és tókolpók, ugy is elég főköl-vel találkoznak az életben tanácsotremben és magánháznál, vásárlan, kaszínokban, társas ebédnél és az irodalomban, legalább a kártyajáték-nak ne boszontson több kettenél!... hogy mindazon nevek, melyekben a tizedrend-szernek meg nem felelő számok szerepelnek, szinte korszerű módosításban részesüljenek, például Hatház legyen jövöben Tizház (meny-nyívei tekintélyesebb neve lesz!) a debreczeni hatvanötös legyen szautzota, a híres nevű „tizenhárom város” huszaváros nevet nyerjen, Hatvan mezőváros Százvanná bérmtátsassék, az Ötvös család Tízvös, a Négyesik, Hatosikak, Tízesi, vagy ha jobban tetszik Százasi vagy akár Ezresi néven czimmentessenek, megeng-d tetvén nekik, hogy czimzerrajzaikra egy mé-tert, egy litert és egy kilogrammot vésethes-sék, s elonév gyánant tetszők szerint a méterfalvi, litervögyi vagy kilogrammlieti jelzőt használhassák.

Nemde fenséges publicum! nagyiszéri indítványok? Meghisszák azt! Anyagi igaz, hogy a nagy urak, papok, gyár tulajdonosok teljes készséggel elfogadják. Hogy aztán a munkás osztály is hivatalnokcsereg prúszkól tőle, köny-

nyen megfogható okoknál fogva szinte bizonyos. — Az pedig körülbelül legbizonyosabb, hogy egy ponton egyikökn sem akar változtat a szá-mításra vonatkozólag, s mindnyájan egyhangu-lag megszavaznak továbbra is a haza korcs fiainak és elleneinek, — igen, megszavazuk „az olvasatlan huszonötöt...”

—Z—y.

ÚJDONSÁGOK.

(1) A nagyérdemű vidéki közönség azon részének, melynek lapunk első számát beküld-ök, a második számunkat is beküldjük, ismét ama szives figyelemzettel, hogy az esetben, ha lapunkra elő nem fizetnek, a megküldendő első, illetve második számokat visszaküldeni kegyeskedjenek. Tetszük ezt pedig ismét azért, hogy míg egy rész a távolabbi lakó t. közönség által, a netalán visszaküldött első szám kezéin-hez sem juthatott, tehát e tekintetben becses elhatározottságukról még tájékozva sem lehetünk, másrészt pedig azért, hogy a figyelem-leneknek még csak árnyékával se illethetős-sünk meg. A t. közönség lapunk a két első szá-mából némileg már tájékozhatja magát odái, hogy abból életrevalóságunkat fölösmérje, vagy fel ne ösmérje. Állusunk mindenkor az igazság, a határozottságleend. Epen azért, mint első számunkban tettük, most ujbol ki kell je-lenitenünk, hogy mindazokat, kik lapunkat a második szám után sem küldendik vissza, ren-des előfizetőink sorába leszünk bátrak jevezzni, a miert is — tekintve e két nyilvános és hatá-rozott megkeresésünket — nem leszünk — a divathoz levő — talakodók taborába sorol-hatók.

— A hóvihar-okozta posta- és vasuti köz-lekedésnek több helyen történt fenakadása kö-vetkeztében lapunk rendes rovatát jelen szá-munknál teljesen ki nem állíthatánk, melyért is t. olvasónk becses elnézését tiszteletjes-sen kikérjük.

— Hirdetési rovatunkat ajánljuk a hely-beli és vidéki t. közönség igénybevételeire. Hír-detési díjaink igen mérsékelték, s azoknak csi-nos kiállításáról kelőleg gondoskoda van. T. előfizetőinket ezenfelül még 10% engedmény-ben is részesítjük.

(2) Megültük tehát ama napot is, mely bennünket az új, ismeretlen évtév szinre lesz a jövő — nem tudjuk; de ha csak olyan, mint ault, úgy bátran elgondjuk a jövönd-öt. Az elhunyt év mindenesetre szomorú em-lékeket hagyott fen, mit a jövő van hivata, hogy velünk elfeledtessen. Vajna tudjuk-e fe-leldni vajna lesz-e, ki velünk feleddessen! — Mert hisz a mult annyira, de annyira megvette tölünk a vámot, hogy kipótálhatlanságra kell gondolnunk. Bátran emondhatjuk, hogy „el-hullt a n a k e g j o b b b j a n k a t”, — bátran emondhatjuk, hogy „p u s z t u l u n k é s v e s z ü n k”. Amde azért mi mégis megül-tük ama napot, mely bennünket egy ismerle-tlen évtév szinre, mert hiszen „e r ö s v á r u n k n e k ü n k a z u r”, s el bennünk a hit — a remény. Reméljük tehát po gártársak, s hígy-jük, hogy „m é g j ö n n e k e l l, m é g j ö n n i f o g e g y j o b b k o r t”, mely kivetzi a népet az ígértet, a szabadság földére, melyhez ezredéves jöggokkal bír. Adjón isten szebb jövöndöt!

(3) Megjelent az „Első nyiregyházi ké-pes naptár”. Is. Tektüve a kezdet nehézsé-gét s eltekintve a papirnak kisebb barnasá-gától, ama 50 krt. melyért árultatik, eléggé meg-éri. E naptár kiadásánál a szerkesztőnek és kiadóknak mindenesetre szép érdeme az, hogy e naptár az első nyiregyházi, illetőleg sza-bolcsmegei naptár, mely ha előbb vétetik terve, mi egyérszt programjának is jobban megtelepedett volna, másrészt a kiadó is bő-vebb gyűjtemény láthatná fáradságának. Tar-talma érdekes és változatos.

(4) Kurucz idők járnak. A mult évi decz. 29-ki hó és szélvihar alkalmával a hémvéri tizenküzlet és fel fokot mutatott s egy hal-talmas szelrohamb a kemecsei ref. templom egyik ablakát is kerestetől együtt betörte, kárt okozva az által a székelyben is. Szerencse-e a templom úres volt, midőn a baleset történt.

(5) Kert alatt a farag. de a házasság-kötések, melyek a prot. f. lekezetnél már Ka-rácsnyokor meg szoktak kezdetni, — persze jobb időben — most shegysésem akarnak meg-indolni. Hjjah! pénzlet járják a vásárt, még a leányvásárt is, a pénzt pedig elispolta a sze-bekből az adóhajtó.

(6) Resurrexit. Mint véletlenül értesül-jünk a „Szabócsi Lapok” még a mult év vé-gén eltemette a „Szabócs” lapot s kegyes megilletődéssel mondott felette kenetes bu-szutasót. Azonban ha csodák csodája! a „Sza-bócs” nem halt meg, sőt új erővel folytatja pályafutását. Korai öröm — késő bánat.

(7) Ugy értesülünk, hogy a decz. 30-ki vasuti fenakadás alkalmával a kemecsei állom-ás főnöke az utasokat szives ellátásban ren-dszellette s számukra ebédet is akart készí-tetni, azonban a pálya előbb megnyílván, — mintsem az ebéd elkészülhetett, sziveségét meg v-hettek igénybe a tovább menő utasok.

(8) A népevelés ügyének vannak első és hátranzóitók. — Ez utóbbiak közé tartoznak azon tudomány közegek, melyek a néptantit, nem csakonjancsoda törvény vagy paragrafus alapján, a szokásos szünidőn kívül is behívják s iskolájában működni nem engedik. Így tör-tént ez közelebb Kemecs közönségben, hol egyik tanító e hó 2-án rendeltetett be Debreczenbe, hol aztán meddig tartják benn, nem tudhat-

juk. Annly bizonyos, hogy ha azonnal haza is bocsátják, először költésbe, méltatlan kiadá-sokra keverik az ifju embert és másodszor mig ő oda van, az iskola szünetel. De hát mit bántak mindent a katonai urak! Ajánljuk egy újgyt a tisztelt tanfelügyelő! Nézetünk szerint ha valaki tanítói pályán működik, már eo ipso felmentendő volna minden katonai kötelez-téség alól, bizonyosan több hasznót tevé e té-ren a hazának és emberiségnek, mintha a „rechtsum” — „linksun” tudományában ma-gát évtizedig is gyakorolja. Annnyál inkább nem kellene a néptantitól nehéz és haláltan munkatérben verezteketek ily kellemetlen nem érdemlett zaklatásoknak kitenni, már t. i. ha az intézkedő hatalom ily csekélyesekre is figyelem fordítana.

(9) Nagy reményű muzsaiak és más apró emberek ugyancsak gyakorolják a csuszaklás és korcsolyázás művészetét a nyiregyházi járdákon és gyalogutakon, — még sikosabbakká idomítván a különben is sikos és nyaktöréssel, lábfázomással fenyegető helyeket. Ezen sport kedvelőit is emondhatná a debreczeni kofa: „hát erre tanított a diák”? Nem ártana az illetők részéről némi figyelemzetés és sikárkó-zás gyakorolozás.

(10) Azt is halljuk, hogy a hó- s illetoleg homokláz összefogott hótorlaszok elhárítása azért tartott oly hosszasan, mivel mult évben hasonló eset alkalmával a kegyetlen időben munkálkodott napszamosok munkadíja vagy egészen benmaradt, vagy huzamos utanjárás- és idővesztés után adatott ki. Kár, hogy az ügy megrovítottak annak idejében nem hoz-zák nyilvánosságra az ily botrányos vissza-déseket.

(11) Erdélyi János aranyosi ref. lelkész, hír szerint a közelebbi napokban elhunyt. Nyu-godjanak porrézei kétkben s elmaradott ked-veseivel vizgatálja meg a gondviselés!

(12) Hála az új udvászati törvényeknek! a farkasok szépen szaporodnak, az utasokat rémitik, mint közelebb két besztercezi atyafit Meger és Kemecsé közt, — a tanyciák szor-galmasan látogattik, keresvén valami izletes komediántit s nem hagnyvá piheni a tanjai lakosokat, kik az ebek harsány jeladásai foly-tán egyre kertüni kénytelenek az ólakat, hogy a hivatal vendög kárt ne tegyen. — Kérnénk egy darabka engedélyt az ingyen vadászpuskára a szorongatott tanjai lakosok számára!

(13) Sajátságos eset történt mostanában egyik megyei városokban. Egy éltes nő me-g-halván, az orvosok halál okul az éshéget kon-staltálták, mégpedig önkényes éshéget mérő szongoriságból. Mint mondják, gyomraszája annyira összeszorult az étkezés hiánya miatt, hogy utóbb semmi étel magába nem vehetett. Adjuk ez eseményt, a mint hallottuk egyse-riően és minden megjézés nélkül.

(14) Keressetek és megtaláljátok. Tessék e közmondást Nyiregyházan érvényesíteni! Azt hisszük Londonban vagy Pekingben is hamarabb feltaláljuk a házat, hova eljutni akarunk, mint e meglehető székvárosában. Az utczák neveit alig pár házon látjuk feljegyezve, a házszámok rendszeren beszélnek vagy hiány-zanak, hiányzanak a hordárók és konstabierek, kiktől némi utasítást kaphatnánk, a kikkel találkozik, sokszor nem is tudunk velők be-szélni, de ha szerencsésen negértjük is egymást, s utasítva vagunk, hogy ez s ez utca után amaz az amaz utca következik, ismét ott vagyunk, a hol voltunk, mitűn sem egyik sem másik utca zsonosságáról nem bizo-ított bennünket a hiányzó felirat. — Maholnap valami Bodecker féle kalauzusz kell e részben is folyamodnunk.

(15) Mi lesz a világból? Nem elég hogy a debreczeni híres országos vásárok maholnap csak az emlekeztet világában fognak élni, már a bogdányi vásárok is kezdenek megfogytokzni hajdai hírokból. Mint szemtanúk állítják, a közelebbi vásárban 3, mondó három szarvas-marha volt felállítva, a megyei hírességre emel-kedett bogdányi kalácsnak se hire se hamva nem volt. Váltig bolcsanakodtak az utóbbi em-berny miatt a kéki gégyényi, turai, sényői, téti, ibronyi, székelyi és ramocsházai atyafiak, s miután e kedvezés eledeltek nem kaphatták, aligha fogják a bogdányi vásárt oly szorgalma-san frequentálni mint előbb a kalácsfüzés sokadalmak.

(16) Recipe azok számára, kik a M. E. K. V. nyiregyházi-angári vonalán tük időben utazni szándékoznak. Végy egy esernyőt, hogy a coupé oldalán Leresztül szárlongó hóparányok miatt öltönyöd nedvesseget ne kapjon — továbbá melegített téglát vagy egy f. l. vék silt kolomp-ért lábad melegben tartása végett — ezen-kivil tele tarisznyt és kulacsot, hogy a vonat elakadás esetében táplálhassad testedet és vidámítsd szivedet. — Végül vidd magaddal egész ruhatáradat, s leszesz mint a régi Boer-have mondá — minden bajtól mentesen.

(17) Gyulázhaz a mult heten ismeretlen tetsetek B. P. földirtókcsnak ének idejében kiloptak gőjből egy tintót s azt ott mindjárt a helyszínen megölték, megnyuzták s borét egy lednek-kazalra dobtva, turo állottak. A vadír-rágok kezdenek szaporodni.

(18) Nem jó újdonságok lenni. B. megyék-K. mezővárosában a hivatalnokok között igazgatottság uralkodik, ugyanis a megyei lap-ban a jelzet helyesbőli keltezzé, rágalmoz-czikkel jelentek meg, melyekben a hivatalnok becselete volt pengellégre állítva. A vá-doló cikkek nem levén aláírva, sokáig tana-rodokt rajta, hogy ki írhatja a boszontó fel-szólalásokat? Kísütötték aztán, hogy senki más nem teszi, mint a helybeli tiszteletbeli ir-

nok, ki mint poeta szerepelt a mezőváros-ban. Egy este aztán, midőn az érdemes uri egyén hafazelé ballagott a vendégőlőből, felbé-relt emberek által megtámadtatott s hatalma-san elpúftottat. A doigbőg per lett s vádlók lettek vádlottá. A vizsgálóbőro, midőn az ügy tárgyalás alá került, azon feltevést, hogy a t. irnok ur irva volna a sérelmező cikket, hatá-rozottan elvetette, csupán azon kérdést téve fel: hogy tulajdonképen bizonyos-e az, hogy a hivatalnokok által vádlott egyén birja az írás-hoz szükséges képzettséget? E komikus felte-vésnek eredménye az lett, hogy a hivatalnokok visszavonták vádjukat, kiket ugyan ilyen érte-lemben követett a t. irnok ur is.

(19) Azok az asszonyok! A jelen évi há-djárásban történt. Megyénk egyik közönségben foglalat akart eszközölni az adóvégrehajtó egy por lakában, a család nőtagjai azonban ellene szegültek a hatalmas urnak, s biztatást erő-sen, hogy „próbálja meg, de tudom ístenem, ki is kaparják a szemét.” Ily biztatásra mit tehetett a hadjáró ur, mint odább állott, fegy-verei segélyt kérve az asszonyok ellen. Hogy kapott-e vagy pedig megújásodtak a bator amazonok, arról hallgat a krónika.

(20) Tessék előfizetni. Hallottuk, hogy egy bizonyos uriember, ki már több éve gyűjtőgeti az érdekesbe adatokat az oly híressé vált hadjárók életéből, mostan curiosum gyának ki akarja azt nyomtatni. Ha e mű csakugyan megjelen, figyelemznetni fogjuk reá olvasó-inkat.

(21) Lőcséről írja ottani levelezőnk, hogy a Szepesség ezen városában nagyremélésben tartják a közönséget a gyakorivá vált tüzek. — Jelestül a mult hó 10-én ol rppant tűz volt, hogy 200 lépésnyire alig lehetett a tüzet meg-közöleteni. December 14-én — borzostó szélben — ismét trombitahangok riasztották fel a lakosságot s temérdek ház és csür lett a lángok martaléka. Két embert pedig a le-omló gerendák sújtottak agyon. Folyatlag 15-én a két első is felálluló tűz támadt, mely a város kelté oldaltól majd egészen el-pusztította. A városban szétszórt fenyegető ir-atokból következtetve, gyújtogatásból eredtek a szerencsétlenségek. A rémület nagy. Mindez-ideig azonban semmi jel, mely a bünösök nyomába vezetne, nem fedeztek fel. (P. J.)

(22) A „Debrecezi Ellenőröl” vesszük át a következő sorokat: A magyar n e m z e t i b a n k m á r — mint központi lapjaink írják — biztositotttnak te-k i n t h e t ő. Ennél kedvesebb újja hírrel aligha szolgálhatnánk olvasóinknak” a ne-vezett lap. Bizony ha annyi csodás után hi-tenénk az örömhírnek, nemzetgazdaszatunk h a j n a l c s i l l a g á n a k n e v e z n e n k a z t m i s.

(23) A hol a hidakat azért építik, hogy mellette járjanak, az Szabolcs megyébe kebelez-tet De m e c s e r k ö z s e g e. Nevezett község mindkét végén van egy egy híd, de azokon, melyek ha valaki hajlandó volna is életét kez-dára tenni, át nem mehet, oly rossz karba vannak, még pedig már több mint fél éve, ajánljuk az illetők közég figyelmébe.

(24) 1875. évi decz. hó 30. reggel a Nyi-regyházáról indított 312. számú vegyes vonat meglehető számú utazó közönséggel a Keme-cse és Demecser között levő 347. számú örmáz átmetésnél képződött hótorlás miatt me-netét tovább folytatni képtelen lévén, Keme-cse állomásra visszatartott. Az akadály elhárít-ására a közel helyesbőli nagy számú munká-sok folytonos munkálkodásának sikertült a Kemecsé és Demecser közti pályát annyira járhatóvá tenni, — hogy a vonat 3 óra 52 perczet késett el. — d. u. 1 óra 15 perczor Kemecestől menetét tovább folytathatta. A Vaspályán hó akadályok elhárítása végett Csaplóti 11 órakor hóke indítottat — mely a fennevezett vonattal Demecseren találkozott, jöhetett a vonat részére szabad menet bizo-sítottat, mégis Pátróha és K. Várda közti új-onnan képződött hótorlaszok nemcsak a vo-nat menetét gátlótták, — de visszatartását is lehetlenné tették. Az utasok egy része már Kemecezn felhagyott tovább utazási szándék-kával, — de nagyobb része folytatta utazását, míg a vonat ismételt fenakadásra folytán a nyílt vonalon, nagy mezőn hóvízvarat között kellett, hogy várják a vonat kiszabadítását, mely a visszatért hóke dacára csak éjjeli 10 óra felé sikerült, — a Nyiregyházától reg-gel elindított vonat hasonló aprób akadályok legyőzése után csakis reggel 6 órakor érte el rendeltetési helyét — Ungvárt. Nyomaz-tóbb helyzetnek volt az Ungvárról ugyanezen napon a 311 sz. vonattal elutazott közönség alvateve, — már Litke és Tuszér között oly hótorlaszok zárták útját, — hogy a munká-sok folytonos fáradozásának — két mozdony-nyal műveletnek sem sikerült a vonat men-etét biztosítani, míg végre a vonat legnagyobb erőmegfeszítés mellett 11 óra felé Csapra visz-zartérván, az utazó közönség helyesbőli gondoskodásu lett.

(25) Örvendetes hír. A nyiregyházi kir. adóhivatal legközelebb hat adóvégrehajtó bo-csátott szabad szárnnyá, illetőleg — utjára. Ez a hűségös szolgálata jutalma. Ugyan mit gondolnak most ezek a jó fuks, érdemes volt-e azt a szegény falusi népet annyira bántani?

(26) Advocum végrehajtó. Mult hó 31-én, tehát a volt esztendő utolsó napján a nyi-regyházi városaháza udvarában 4 db tehén és 2 db ökröt árvereltettek el adóba. Az előbbe-niök összesen eltekelt n o l e c y v a n f o r i n t é r t, az utóbbi 2 ökröt pedig 67 forint-ért. Igaz, hogy ez még isteni licitációs ahhoz képest, midőn 15 frtért Dombrádon egy hód

földet vettek; de azért mégis istentelenség erre a szegény pénzvillágra, midőn 4 db jó tehénért csak 80 forint bír adni.

(1.) **Felfordult világ.** A legközelebbi hetivásár alkalmával egy szegény taligás, a mint gebével az állomásáig menne, lova meg-siklott s szerencsétlenül lábát törte. A taligás csak nójtja, de hiába. Végre is egy arra menő komjával egyet gondoltak, lelétké a taliga-kast, megfogták a sárgát, beletették a taligába és szépen hazahuzták. Mi történt a sárgával tovább, nem tudjuk. A dolgoban a legeredetibb az, hogy a sárga gazdája, hogy a terhet könnyebben huzhassa, nyakába akasztotta annak hámját s úgy dült neki. Ez aztán a felfordult világ!

(2.) **Hidig idők járnak.** A múlt heti hidig városunkban 13 fokra emelkedett, mely azonban még mind nem tenne semmit, ha a hideggel egyetemben fokozatosan a fa ára is nem emelkedne. No de hisszük, hogy nyáron, a midőn a hévémró a 29 és 30 közt lesz, a fa ára is lejjebb száll.

(3.) **Nyíregyháza városa** mértékitelesítő hivatala is megnyit. Helyisége a városáza épületében van, a volt Bittó-féle cukrászda helyiségében. A városaházának e szöglete csak nem bír megszabadulni a folyadékoktól. Ime, a hol sokszor Bittó a mérték teltelességig mérte, ott most a mérték teltelesség hivatala áll.

(4.) **Pártoljuk a hazai ipart,** ha valami általános országos dolgokról van szó, de pártoljuk a helyi ipart is, ha helyi mozzanataink kívánják. Amde a nyíregyházi patvaristák ez eszmétől ugylátszik eltértek akkor, a midőn a folyó hól - én rendezendő nyíregyházi patvarista bál megelvit Budapestben nyomatott. Hát nincsen-e nekünk Nyíregyházán ez időszerint már két könyvnyomdánk, vagy ha annak egyike bármi oknál fogva nem tessenék is, nincsen-e szolgálatkészen a másik? — Uram, uraim! ha már önk is a Dunába hordják a vizet, úgy nincs miért csodálkozunk a miniszteriumon, mely minden néven nevezendő könyvnyomdai munkálatokat szintén Budapestben pontosít egybe. Pártoljuk uraim legelőben is a helyi ipart!

(5.) **A nyíregyházi ág. ev. egyházban** új napján Löffler Sámuel tanár és lelkes ur tartotta a magyar beszédet. E beszéd egyes részleteit nem akarjuk kivonatolni, egészben véve azonban elmondhatjuk, hogy a nyíregyházi ág. ev. egyház falai közt a t. tanár és lelkes ur beszéde egyikét képezte azoknak, melyek a szívet és lelket az igaz magasságba ragadják s egyikét képezte azon beszédnek, melyek a szónok lelki otthonját oly igen kitüntetik.

(6.) **A nyíregyházi polgári olvasó egylet** tisztújító gyűlését folyó hól 15-ik napján, délutáni 2 órakor az egylet helyiségében fogja megtartani, melyre az egylet t. tagjait tisztelettel meghívja a választmány nevében Joszka János, egyleti titkár.

(7.) **Elég volt egy darab időre.** Hubay szingázató folyamodását utasította vissza e napokban a főkapitányi hivatal, melyet nevezett szingázató szini előadások engedélyezéséért benyújtott. Nagyon helyesen. Jól esik egy kis pihenés a közönségnek is. — Nagyon elegendőnek látjuk, ha az előadások május vagy júniusban megkezdhetnek.

(8.) **A szabadságotól álomnyau tiszt** urakra úgy látjuk, hogy a legjobb idők járnak. Ezt onnan következtetjük, hogy e napokban egy oly rindelet érkezett, melyben azok lakhelyei nyilvántartatni rendeltetnek, bízhető, hogy minden perczen kéznél találhassanak az elindulásra.

(9.) **A cselődés,** mely új év napján gazdát cserél, ugyancsak kitesz magáért városunkban is. A dalolás és kurjongatás egész éjjelen tart, vagyis addig, míg a még meglévő néhány garas el nem párolog. Ez éjjeli dorbóolás a békes lakosoknak ugyan nem kis kellemetlenség okoz, de mint tudjuk, rendőrös-günk e bajon jóvendőre már gyökeresen segíteni igékeztek.

— **Az öreg „Pesti Napló”** csütörtök jan. 6-án megjelent 4-dik számából olvassuk: „Akadt egy poéta, ki az új mérték iránti lelkesedésének következő ekes rigmusokban adott kifejezést:

... Szaladj, szaladj, jön a méter.
Haragos mint Kuku Péter.
Mellette ballag a liter,
Mérges ez is kutyaliter.
Ott kullog a gramm is hátul,
Örizzkedjél a fogulát!

Lám, lám, a „Nyírfalombok” szelid „uhogásai még a „Pesti Napló” fülébe is elhatnak.

— **Az „Új Idők”** című hetilap második évfolyamának 1-ső száma csinos kiállításban s a következő gazdag s változatos tartalommal jelent meg: „Az utánzás, mint a fajfenntartás eszköze”, Szalai József től; „Falusi gazdaszomszédaimhoz”, (ered. költemény) Szemer Miklóstól; „Julie meghalok!” (ered. elbeszélés) Balázs Sándortól; „Az udvaronczeruha” (Beranger költeménye) Szabó Endre fordításában; „A Tartuffe-ök társadalma” (íránykorraj) (Borostyáni Nándortól); „Örömöröm” (újví tárca) Almandintól; „A legjobb barát” (rajz) B. Büttner Linától; „Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek.” A borítékon: Felhívás, Hymen, sakk-talány, betűrejtvény (a megfejtők számára hármas jutalommal), divattárca, szikrák, a szerkesztői nyit

válászai, vegyesek. — Szerkesztő B e n e d e k Aladár. — Előfizetési ára évnegyedre 2 frt 50 kr., félévre 5 frt, egész évre 10 frt. Kisebbrangu tisztviselőknél, tanítóknál és olvasóegyleteknek 20%-tel olcsóbb. Kiadói és szerkesztői hivatala: Budapest, ósz utca 14. földszint 1-ső ajtó. E lap ajánlására szolgáljon annak mindig válogatott s az ittenihez hasonló tartalom-jegyzéke.

A közönség köréből. *)

A „Szabolcs” 51. és 52-ik számában ösmertetvén az „Önállás” című biztosító és hitelintézetet, bátor voltam azt úgy tüntetni fel a n. é. közönség előtt, mint életképes és valóban ajánlható intézetet — mint a milyen valóban.

Nosza kerpja magát a „Szabolcsi lapok” s félre vervén az öre: haragot, kigyót, békát kiált nem csak az intézet ellen, hanem ellenem is, mint a ki elég vakmerő voltam egy helye humanus intézetet a nagy közönség figyelmébe ajánlani.

Az „Önállás” életképessége és helyes irányja mellett már magába elég bizonyíték az, ha a „Szabolcsi lapok” rosztat mondanak föléle és megtámadják.

A mi pedig a személyem ellen sorp ócsárlások és rágalmatok illeti, — arra csupán annyit felelek, hogy: „egy olyan lapot, mint a „Sz. Lapok”, gya'fázhat — dicseget.”

A borostyán csak borostyán marad, habár némely állatok, chökben, igyekeznek is megfosztani leveleitől! — Legalább a meddig elírlik.

Nyíregyháza, 1876. jan. 4.

Mikecz József.

A „Szabolcs hajdukerületi közlöny” újdondásza szives volt, nevezett lap legutóbbi számában, sajnálkozását fejezni ki a felelt, hogy a „Szabolcs” az én kezem közt fog kimulni.

A tisztelt újdondász ur, úgy látszik, igen rosul volt értesülve; mert a „Szabolcs” sem az én, sem a más kezei közt nem fog kimulni, hanem élni és terjedni fog még jobban, mint eddig.

Nagyon meglátszik a t. újdondász uron, hogy a „Szabolcs” életben mara'ása szállka a szemében; mert elkeseredésében még egyes személyek megtámadásától sem retten vissza, csakhogy árthasson a lapnak. — Mit is mond Feri bácsi? „Ne bántsk egymást!” — Ezt ajánlom a „Sz. h. közlöny” t. újdondászáknak is.

Mikecz József.

Fővárosi hírek.

— **Rudolf koronahercegről** a „D. Z.”-nak közölt azon híret, hogy még ez évben magyar királyi koronázástíják, a fővárosi lakok egyhuzna az visszautasítják. A „N. H.” kiméletlen kholmánynak mondja e hírt, melyből daczra annak, hogy arczatlanságával csak ügyetlensége mérközhetik, egyaránt kéri a tolaokodó tendencia és a tehetetlen kirégen tepeidőli bécsi „Hochschutzzöllnerek” irgysége.

— **A vasutak boruházására** és forgalmi eszközeiknek szaporítására szánt összegek közt az északkeleti vasutársaságnak a napokban 250,000 frtot fizettek ki.

— **Budapest.** decz. 31. A bankkérdésre vonatkozólag Bécsből azt jelentik, hogy Széll pénzügyér s Weniger és Hansemann közt a magyar bank felállítására vonatkozólag „megbeszélések” történtek, melyek ez utóbbiakra nézve kötelezők lennének azon estre, — ha 1876-ban az osztrák nemzeti bankkal meg egyezés nem jöhetne létre. S ez esetben a nevezettek által képviselt pénzügyosport a bank felállítására 60 milliót, 30 milliót aranyban adna a magyar kormány rendelkezésére.

— **A kormány közigazgatási terveiről** a „Hon” a következőket közli: A kisebb városoknak a megyékbe való bekezeléséről szóló törvényjavaslat elkészült. 12 ezer lakosnál kevesebbel bíró és 30 ezer frt vagyont kimutatni nem tudó városok esnek e rendszabály alá. — Ezek anyagi ügyekben és tisztán városi ügyekben megtartják önállásukat; azonban közvetlenül a miniszterium alatt fognak állni; ezekben a megyék utján leveleznek a kormányval. A virilisekhez és a megyei képviselőköz, jelenlegi cenzusok szerint járulnak. A vármegyeyi központi kiadásokban vesznek részt; vagyonukat és kiadásait maguk kezelik. A közmunkáról, rendőrségi és egészségügyi kiadásokról gondoskodnak. A rendőrbíráskodásban és bagatellügyekben is jelentékeny hatáskört nyernek.

— **Király** Ö felsége a csapi ref. egyház-közönségnek templom építésére 200 forintot, — királyné ö felsége a pézsegelyért hozzá fordult budapesti lakosok szegényeiből és legérdemesebbjeknek 400 frtot adományozott. — **Tegnapelőtt** egy asszony ezer darab ludat szállított a fővárosba, melyért fogysz-

*) Az efféle közleményekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

tási adó fejében száz frtot fizetett. **Az osztrák államvasút** pesti állomásán tegnap tizenhat-ezer darab szivart foglaltak le.

Vidéki hírek.

— **Halál a szinpodan.** Kecskeméten tünt, hősnője Tóth József néhai tragikai művésznök szépetelenség leánya, Mária. — A Kecskeméti színház minden zugában meglélt, kétszeres évet igért az nap a szinlap: egy hatados vígjátékot és Tóth Mária fellépését. A fiatal színész nő fényesen megfelelt feladatának. Az utolsó felvonás után a közönség viharos tapsal hívta ki. Midőn a függöny legördült, ő az oldalszínház köze lépett, hogy a szinpadról elhagyja. Nehány lépést tón, midőn egy szivrázó sikoltással összerogyott. Poshorral megmérgette magát.

— **Ugróvácson** egy 98 éves agastyán akasztotta föl magát.

— **Máramarosban** nagyban folynak az előkészületek az orvosok és természetvizsgálók ez évi ott tartandó vándorgyűlésére.

— **Pazar illumináció.** Békés városa halad. Eddig Békés híres város volt utcájának nappal fehér porárol, éjjel fekete setétségéről. A városi tanács tehát elhatározta, hogy az egyik bajnak legalább véget vet s az utcákat kivilágítja. A kivilágításra pedig megszavazott 13 frt 95 kr s az egész város kivilágításra megrendelt összesen 4 drb. lámpát. Még ettől a világitástól sem fognak ám megjelni a tolvajok, csirkefogók és ezekhez hasonló éjmadarak.

— **Borsos Sándor,** a hírhedt rabló a napokban fényes dében sétálgatott Gyöngyös utcáján a nélkül, hogy valaki csak egy újjal is bántani merne volna.

— **Zimonyban** mint a „D. E.” írja, egy jégverem ásatása alkalmával 280 db. aranyérem találtak, melyeknek mindegyike két aranyot sem annál is többet nyom. E pénzek valószínűleg valamely rómainak pénzügytemeüyét képezték, mivel benne majdnem az összes római császárok pénzei képviselve vannak.

Külföld

— **Oroszország.** Párisi pénzügyi körökben híre jár, hogy az orosz kormány ez év első hónapjában Párisban és Londonban egy ezer millió frankos kölcsönt fog felvenni. E kölcsönt a keleti ügyekkel hozzák összekötésbe.

— **A hercegovinai csatálat** a zord idő daczra is megindult a mozgalom, s a felkelők vereséget szenvedtek. — Ugyanis Rauf basa Nikics várát s a dnga hegyzoros mentén fekvő órházakat skarta élelmi szerkekkel s zaryasmarhával ellátni, — utáiban azonban nagy tömeg felkelővel találkozott, kik a törököket visszanyomva Plánát felégették; — Rauf basa másnap előrenyomult, meglepte s szétverte a felkelőket. E kudarc miatt a felkelők rendkívül felvontak bősülve Pavlovich vezérök ellen, ki szerintök árulást követelt és s titkos egyetértésben áll a törökökkel.

— **London,** jan. 5. Rothschild Anthony báró meghalt.

— **Pétervárott** decz. hó végén 32 foknyi hideg volt.

H I R D E T É S E K.

**A debreczeni
KÖNYV-, KÖ-MŰNYOMDA S KÁRTYAGYÁRI
RÉSZVÉNY-TÁRSULAT**

KÖNYV-, KÖ-MŰNYOMDÁJA

ajánkozik

mindennemű nyomtatványok
jutányos áron gyors és pontos elkészítésére.

Üzlethelyiség. — hova a megrendelések intézése kéretik, —
főpiacz, a ref. ngytemplom mellett.

Ugyancsak itt jelent meg az 1876-dik évre kiadott s a métermérték népszerű átszámítás táblázatával ellátott

nagy fali naptár,
mely Nyíregyházán
BOSENTHAL GABOR ur kereskedésében
is kapható és megrendelhető